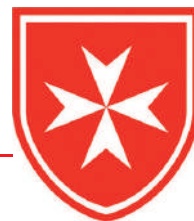

KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI

Máltai Magazin

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiójának kiadványa

3. évfolyam 1. szám | 2026. március

Farsang a SARA Otthonban

Szárítóállvány a karácsonyfa alá

Egy este a diszpécsterszolgálatnál a vörös kód idején

A ceglédi máltai tanyagondnokságnál jártunk

József Attila: Tél

Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni,
Hogy melegednének az emberek.
Ráhányi mindent, ami antik, ócska,
Csorbát, töröttet s ami új, meg ép,
Gyermekjátékot, – ó, boldog fogócska! –
S rászórni szórva mindent, ami szép.

Dalolna forró láng az égig róla
S kezén fogná mindenki földiét.

Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni,
Hisz zúzmarás a város, a berek...
Fagyos kamrák kilincsét fölszaggatni
És rakni, adjon sok-sok meleget.

Azt a tüzet, ó jaj, meg kéne rakni,
Hogy fölengednének az emberek!

Tartalom

A háttérben, de nélkülözhetetlenül működik a Máltai Mosoda és Ruhaválogató | 3

Szárítóállvány a karácsonyfa alá | 4

Történetek a személyessé tett segítségnyújtásról

Beregszászba szánt ajándékokat is készítettek a monori roma gyerekek az adventi játszónapon | 6

Szakmai napunk a demenciával élők gondozásáról | 7

Hogyan lett egy illatos emlékből támogatás a Fő utcai idősek otthona számára? | 9

„Halló! Segítsenek, különben megfagy!” | 10

Egy este a diszpécsterszolgálatnál a vörös kód idején

Madárdal és felelősség a fogyatékos fiataloknak | 12

Farsang a SARA Otthonban | 13

Szolgálat és „másmilyen viszonyok” a ceglédi máltai tanyagondnokság életében | 14

A háttérben, de nélkülözhetetlenül működik a Máltai Mosoda és Ruhaválogató

A főváros XIII. kerületében, a Mosoly utcában működő Máltai Mosoda és Ruhaválogatóban mintegy 4 tonna textilja fordul meg egy átlagos hónapban, decemberben ennél is több, 4300 kilogramm szennyes került a mosógépekbe. Ez naponta mintegy 130 ágynemű tisztítását jelenti. A mosoda biztonságot és állandóságot ad a szociális intézmények működéséhez.

A szociális intézményekből érkező textíliák tisztítása nagyobb kihívást jelent, mint egy hagyományos nagymosás egy mosodában. Az ágyneműk és ruhák szennyezettsége gyakran jelentős, ezért a dolgozók szigorú higiéniai szabályok mellett, nagy alázattal végzik a munkájukat. A Máltai Mosoda új esélyt jelent megváltozott munkaképességű és hajléktalanságban élő embereknek, akik itt gyakran évtizedes kihagyás után újra munkába állhatnak. A nyolcfős csapat – mosónők, ruhaválogató, sofőr és szállítómunkatárs – összetartó, családias közegben dolgozik, a sokszor nehéz körülményeik ellenére is képesek együtt nevetni. Elsődleges feladatuk a Magyar Máltai Szeretetszolgálat fenntartásában működő intézményekből érkező szennyes tisztítása, vasalása, emellett alapít-

ványok és más szociális intézmények textiltisztítását is végzik. „Ha ez a mosoda nem működne, az intézményekben valószínűleg rövid időn belül káosz alakulna

ki” – fogalmazott Godó Viktor, a Máltai Mosoda és Ruhaválogató vezetője.

A mosodai tevékenység közel másfél évtizede indult, és mára nélkülözhetetlen szolgáltatássá vált. A munkafolyamatba beletartozik a beérkező szennyes válogatása, mosás, szárítás, vasalás és rend-

szerezés, miközben a szállítás már kora hajnalban, fél hatkor megkezdődik.

Az intézmény másik fontos feladata a lakosságtól érkező ruhaadományok ke-

zelése. Az adományok gyűjtőpontokon keresztül, általában magánszemélyektől érkeznek, majd a munkatársak gondosan átválogatják, és a Spar egyik üzletétől kapott papírdobozokban rendszerezik őket. Az intézmény előtt bevásárlókocsiban gyűjtik azokat az adományokat, amelyeket közvetlenül a mosodába hoznak, három-négy kocsi is megtelik naponta. Az átválogatott és előkészített ruhák hajléktalanellátó intézményekbe és rászoruló családokhoz jutnak el. A szortírozás során alapvetően, hogy csak olyan ruhák kerüljenek tovább, amelyeket az adományozó maga is szívesen viselne. A tiszta, hordható ruhák méltóságteljes segítséget nyújtanak.

A mosodában a mindennapi munka emberi oldala legalább olyan fontos, mint a szakmai feladatok. A dolgozókat motiválja, hogy kézzelfogható módon járulhatnak hozzá mások alapvető szükségleteihez. Azt mondják, ha egy ember valóban végig gondolja, milyen nehéz körülmények között élnek sokan, könnyen megszületik a segíteni akarás vágya.

Szöveg és fotó: Greguss Anna

Szárítóállvány a karácsonyfa alá

Történetek a személyessé tett segítségnyújtásról

Régióinkban karácsony előtt a ferencvárosi önkéntesek vezetője, a segélyezési csoport tagja, Pálinkás Orsolya kezdeményezésére évek óta nagy mennyiségű személyes ajándékcsoomagot osztanak ki rászorulóknak: 2025-ben 180 gyerekeknek és 123 felnőttnek volt része egyedi figyelemmel készült, szépen becsomagolt meglepetésben. Thullner Zsuzsanna riportja.

Pálinkás Orsolyával és férjével, Pálinkás Lászlóval beszélgettünk, akivel együtt mozgatják ezt a „gépezetet”, az emberi kapcsolatok szolidaritásból szőtt hálóját.

Pálinkás Orsolya ritkán ad hírt a szokásostól eltérő kezdeményezésekről, amikor mégis, akkor nem is a hihetetlenül magas számok a leginkább szembetűnőek, hanem a szavaiból sugárzó szeretet, figyelmesség. Beszélgetésünk során fény derül a titokra, hogy az ő lelkesedésén kívül mi kell ahhoz, hogy a rengeteg ajándékcsoomag elkészüljön és eljusson a címzettekhez.

A sok-sok család vágyaiból hosszú listák készülnek. Vannak köztük, akiket régóta ismernek, de mindig tűnnek fel újak is. Az ajándékozók, a titkos angyalok – a szervező szóhasználatával a „szárnyas emberek” – szeretik, ha novemberig elkészül a lista az összes vágygal. Ha valaki azonban november végén jelentkezik nagy-nagy szükséghelyzetben, azt sem hagyhatják ki. A vágy, az igény és a szükség nem ugyanaz.

A családok Budapesten és Pest megyében élnek. Vannak köztük olyanok, ahol sérült gyermek, felnőtt van; kerekesszékes, fél lábú, félkezű vagy szellemi fogyatékossgal élő családtag. Utólag összeszámolva minden harmadik megajándékozott ember beteg vagy sérült volt. A levelezés során kicsit irányítani kell a dolgokat, a szerényebbek alig mernek kérni valamit, és vannak olyanok is, akik a nyolcéves gyerekeknek csak a playstationt tudják

elképzelné ajándéknak. Ezért Pálinkás Orsolya hosszú ötletlistát is ad, hogy mi mindent lehet kérni, különleges mintás ágyneműhuzatot, játékot, harisnyát, zoknit, színes ceruzát, filcet, hosszabb ideig kitartó finomságokat... Ha valaki pénzt küld, hogy vegyennek belőle, amire szükség van, akkor mosóport, öblítőt, mosogatószer, sampont vásárolnak.

Mindig figyelni kell a szükségletekre, és arra is, hogy a rászorulóknak jól fel tudják-e használni az ajándékot – derül ki a szavaiból. Van egy család, ahol halmozott fogyatékossgal élő nagy gyereket nevelnek, nekik pelenka és élelmiszer kellett, de ezenkívül szerettek volna jegyet kapni a Fűvészkertbe a fénykoncertre. Az adományozók visszakérdeztek, hogy az anyuka képes lesz-e elhozni a fiút, érdekl-e majd őt az előadás. A szervezők ezért rákérdeztek a pedagógiai szakszolgálatnál, és megtudták, hogy az ilyen sérültek különösen szeretik a fényjátékot.

Egy másik családban van egy ikerpár, 11 évesek, nem tudnak lábra állni, nem látnak, szondával etetik őket – pontosan meg kell tudni, hogy melyik konzervgyár melyik bébiételét kaphatják, nem egyszerűen csak valamilyen bébiétel kell az ünnepre.

A sok család mellé mindig összegyűlik a sok adományozó is. Néhány évvel ezelőtt jelentkezett egy nagyobb intézmény, és azóta is élő a kapcsolat. Az ott dolgozók 2025 karácsonya előtt is felajánlották, hogy 18 családot ajándékoznának meg, személyre szólóan. Nagy lehetőség ez, lehet kérni akár különlegesebb dolgokat, ha szükség van rá, például airfryert, kenyérsütőt, húsdarálót. Pálinkás Orsolya levelezik a családokkal, ennek során kiderül, ki mit szeretne kapni, az ajándékozók olykor vissza is kérdeznek, nehogy például másféle mintás ágyneműt vegyennek, mint amire vágnak a gyerekek. Gyönyörűen becsomagolják a dobozokat, szalagot is tesznek rá, feliratozzák. 56 csomagot készítettek a 18 családnak, hiszen több vágyuk is volt, lehet, hogy kértek mindenkinek cipőt vagy szabadidőruhát, és még tányért,

poharat, fejlesztőjátékok... Ha szárítóállványt kér valaki, azt is szépen becsomagolják.

A Bókay utcai Gyermekgyógyászati Klinika dolgozóival is személyes kapcsolatuk van évek óta. 2024-ben a Szeretetszolgálat is segítette a klinikát néhány, az anyukák pihenését szolgáló ágygal. 2025 karácsonyán ők vállalták, hogy 47 gyerek számára állítanak össze személyes cipősdoboz ajándécsomagot, ehhez igyekeztek minél többet megtudni a gyerekekről. Persze küldtek hozzá még néhány pluszcsomagot is, ezekből a később jelentkezők kaphattak.

Négy éve a Máltai Szeretetszolgálat munkatársai között is meghirdetik az ajándékozást. A kollégák segítségével azoknak is jut ajándék, akik már nem fértek bele a listákba. Az elmúlt karácsonykor körülbelül 10–15 ajándékozó volt, köztük munkahelyi csoportok is, akik vállalták, hogy csomagot készítenek egy-egy családnak vagy személynek. A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége sem marad ki az akcióból: a „lovaglistára” Máriássy Zsuzsanna küldte el a lehetőséget, jó néhányan jelentkeztek. Volt, aki egy egész családot vállalt, és olyan is, aki személyesen adta át az ajándékát. Volt, aki hatalmas összeget fizetett be, hogy nagyobb dolgokat is meg tudjanak valósítani. Ez fontos, mert ha valakinek például nincs fűtése, akkor nagyobb anyagi támogatás kell a beszerzéshez, ezt az ilyen adományozók teszik lehetővé. Tudtak kályhát, bojler tenni, padlót rendbe hozni, és mindenütt akadtak más segítők is, akik a szerelésben, padlólerakásban működtek közre.

Nagy feladat a csomagok célba juttatása, erre mindig kevesebb a jelentkező. Nagy ajándék volt most, hogy egy Bicskén dolgozó kolléga, Sárkány Orsolya jelentkezett, és sok mindent vállalt: két autóval vittek egy pesti és egy vidéki kört, voltak Tatárszentgyörgyön és Kókán is, 16 címre mentek ki, családtagok segítségével.

Történetek csodák is – meséli boldogan Pálinkás Orsolya. A pátyi máltai intézményből a kerámiaműhelyben dolgozó Gánya Gergő és felesége, mozgássérült házaspár rendszeresen jönnek segíteni osztani. Sajnos Gergő autója decemberben összetört, de a kerámiaműhely vezetője, Jáger Júlia adott neki kocsit, így el tudtak menni hat helyre is. Szükség van mellé egy önkéntesre, aki munkaidőben segít a csomagokat cipelni – most egy olyan apuka vállalta, akit korábban segítettek, most pedig ő segített másoknak. Alkoholizmusból gyógyult, pár éve tiszta, rehabilitációs szállón lakik, de van állása. Részt vett az Adni öröm! gyűjtésben, és vállalta ezt a kiszállítást is. „Számomra csoda az ő párosuk. Azt gondolom, segíteni kell az embereket abban is, hogy ők segíteni tudjanak. Sokkal több ember szeretne segíteni, mint gondolnánk. Aki kérni szokott, az is állhat a másik oldalon, én ezt nem különítem el” – magyarázza.

Lehet, hogy valakinek nincs pénze kifizetni a horribilis számlákat, de ideje, ereje van ahhoz, hogy szétválogassa a csomagokba a füzeteket, vagy eljön a SPAR-ba a gyerekeivel együtt. És ez vonzó, olyankor az emberek még szívesebben adakoznak. Pozitív megkülönböztetéssel élve, ha sérültek jönnek segíteni – mert ők is szeretnének és tudnak is segíteni –, akkor is nagyobb az adakozó kedv. A 2024-es adventi gyűjtésre feleségével együtt egy féllábú apuka jött be Gyárlóról, akinek korábban segítettek kerekesszékhöz jutni – mert hiába laknak földúton, hiába amputálták a fél lábát, a hatóságok számára nem bizonyult jogosultnak. Volt ideje, osztotta az áruházban a szórólapokat, közvetlen volt, beszélgetett, sokan adakoztak.

Az Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény iskoláiból is jönnek sérült iskolások. Ha a pedagógusok vállalják, hogy eljönnek velük, és gyűjtenek, az izgalmas program a gyere-

keknek. Ilyen helyzetben az iskolának adják az adományt, amit a tanárok és házastársaik önkéntesként elszállítanak. Általában szociálisan is hátrányos helyzetű gyerekek járnak ezekbe az iskolákba, amelyek közül a legtöbbször van tankonyhája is, egyszerű dolgokat főznek, ott fel tudják használni a lisztet például.

A nélkülöző emberek azonban sokszor nem tudnak mit kezdeni a tartós alapélelmiszerekkel. „Ha valaki kap rizst, cukrot, olajat, tésztát, mit tud enni? Az emberek tudatában a tartósélelmiszer-adakozás egy varázsszó, de ezt árnyalni kell. Karácsony van, szoktam mondani, ettől nem lesz karácsonyi az asztal” – figyelmeztet Pálinkás Orsolya, és hozzáteszi, ezért más is tesznek a máltai raktárban összeállított egységcsomagokba. Az egyik támogató tartós élelmiszert akart venni, de megbeszéltek vele, és változtattak: a kapott pénzből végül önteteket, lekvárt, diót, tartós tejet vásároltak. Egyes kutatások szerint a családok jelentős

résztében nem főznek rendszeresen, nem is beszélve a bejglisütésről. Sokuknak nincs is módjuk sütni-főzni, vannak egyedülálló férfiak, akik nem tudnak, és idősek, akik már nem képesek rá.

Hogy kik segítenek megoldani ezt a sokféle feladatot? „A barátaink, a ferencvárosi önkéntescsoport tagjai, a Haller téri közösségünk tagjai, a házunk lakói és mindenkinek a mindenkije beáll ilyenkor segíteni. Ha kiderül, hogy korábban jelentkezett valaki, de nem tud jönni, mert mondjuk beteg, akkor őt helyettesítik, de amikor az utolsó pillanatban derül ki, akkor csak a mi családunk marad.”

Nagyon érzékletesen foglalja össze Pálinkás Orsolya, hogy valójában egy emberi kapcsolatból szőtt háló alakul ki a rászorulóknak körül: „Az ember egyedül, bármennyire is tapasztalt, elkötelezett, istenhívő, nem tud túl sokat tenni, de a kapcsolatai megsokszorozzák, amit tenni tud. Ha vannak ötletei, hogy merre, hogyan, ki segíthetne, alakulnak kapcsolatok. Olyan, mint a szociometriás háló. A négyzetnek két átlója van, a többi sokszögnek annál több, minél több a szöge. Mit mondott nekünk Jézus? Hogy emberhalászként tesz minket. A halász szerszáma a háló. Ha elképzeljük a négyzetet mint hálót, a két átlójával, ott nagyok a lyukak, ahol át lehet esni. Ha Jézust a tizenkét tanítvánnyal felrajzolom, tizenháromszög 65 átlóval, sokkal sűrűbb hálót kapok, amivel már a kis halat is ki lehet menteni. Sokat tehetünk, ha bízunk egymásban, fogjuk egymás kezét.”

Beregszászba szánt ajándékokat is készítettek a monori roma gyerekek az adventi játszónapon

A fiatal máltai önkéntesek vidám adventi napot szerveztek barátaiknak, a monori roma gyerekeknek december 7-én.

A Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiójának fiatal önkéntesei Somogyvári Fanni, az önkénteskoordinátorok vezetője szervezésében már hét éve járnak rendszeresen Monorra, hogy a kisváros Tabán elnevezésű szegregált területén – ahol Máltai Jelenlét program működik – élő cigány gyerekekkel barátságokat kössenek és programokat szervezzenek nekik. December 7-én közös adventi programra hívták őket.

A nap kezdetén csapatokat kellene alkotni, de nagy a zsvaj, közel ötven gyerek érkezik. A szervezőknek van ötletük a megoldásra, kiviszik a gyereksereget a ház elé, és a járdán megfuttatják őket, hogy kicsit engedjen a magukkal hozott feszültség. Visszatérve már jobban megy a csapatok kialakítása, az önkéntes fiatalok választanak maguknak a gyerekek közül. Először Barlay Rita viszi el a nagyfiúkat, meglepően engedelmesen követik. Aki foglalkozott már kamaszokkal, tudja: ez csak egy módon lehetséges, ha nagyon szeretik és bíznak benne. Utána a többiek szólítják a gyerekeket, név szerint mindenkit.

A nap fénypontja a toronyra mászás hevederrel. Egy ipari alpinizmussal foglalkozó cég építi fel reggel a tornyot, hatalmas szerkezet, már felállítani is művészet. Az egyik oldalán rekessz-mászással lehet feljutni, a másikon az állványon lépcsőzve a célig,

nők az ügyetlenekre szürke foltokat, az ügyesekre arany csillagot ragasztanak. Az egyik lányon nincsenek foltok, kérdezzetik tőle, ez hogy lehet. Elmeséli, hogy szokott találkozni Élivel, a mesterrel, aki mindannyiukat megalkotta. Az egyikük elmegy a mesterhez, aki elmondja neki: úgy szereti őt, ahogy van, amilyenek teremtette, ő így tökéletes, akármit gondolnak róla a többiek – és akkor elkezdnek leesni róla a foltok. Somogyvári Zoltán, azaz Soma mesél a gyerekeknek, azt remélve, hogy a mese megérik a gyerekek lelkében, később is emlékeznek majd rá, működik bennük. Ott helyben pedig mindenki kap egy csillogó, aranszínű matricát a kabátjára, ami azt szimbolizálja, hogy ő értékes, és úgy jó, ahogy van.

A másik szobában kézműveskedés zajlik, az egyik önkéntes lány elmeséli a csapatoknak, hogy ugyanolyan gyerekek laknak Kárpátalján, mint ők, de háborúban élnek. Készül számukra asztaldísznek karácsonyfa és anyag, ezeket még karácsony előtt elvitték Beregszászba.

Ahogy telnek az évek ebben a jól szervezett önkéntes szolgálatban, egyre jobban látható, milyen mély kötődés alakul ki a gyerekek és a fiatalok között. Somogyvári Lencsi, aki biológia szakos egyetemista, elmeséli, hogy már három éve jár ide, nagyon szereti a gyerekeket, sok figyelmet, szeretetet adnak, rögtön odajönnek hozzá, mesélnek. Fontosnak tartja megtanulni mindenkinek a nevét, mert ez sokkal személyesebbé teszi a kapcsolatot.

Barlay Rita lassan hét éve jár Monorra, az önkéntes csoporton belül egy különleges feladatot vállalt, a kamaszokkal foglalkozik. Most éppen tizenegy fiút fog össze – akik eleve együtt bandáznak, elképzelhetjük, hogy nem könnyű velük –, ilyenkor öröm számára azt látni, hogy úgy játszanak, mint a kisebb gyerekek. És hogy mit jelent számára a monori önkénteskedés? „Az egyik legfontosabb dolog az életemben, hogy idejöhettek. Fel is tölt, és jó is adni nekik, látni, hogy fejlődnek, hogy talán kicsit tudunk nekik segíteni.”

Barlay Rita lassan hét éve jár Monorra, az önkéntes csoporton belül egy különleges feladatot vállalt, a kamaszokkal foglalkozik. Most éppen tizenegy fiút fog össze – akik eleve együtt bandáznak, elképzelhetjük, hogy nem könnyű velük –, ilyenkor öröm számára azt látni, hogy úgy játszanak, mint a kisebb gyerekek. És hogy mit jelent számára a monori önkénteskedés? „Az egyik legfontosabb dolog az életemben, hogy idejöhettek. Fel is tölt, és jó is adni nekik, látni, hogy fejlődnek, hogy talán kicsit tudunk nekik segíteni.”

Szöveg: Thullner Zsuzsanna
Fotó: Mocsári Anna

a torony tetején függő kis zacskóig, amelyben egy mikuláscsoki várja az ügyes akrobatákat. Természetesen mindenki kötéllel és hevederrel van biztosítva.

A cég adományából csocsóasztalt is vásároltak a tanodának, az egyik állomáson éppen az a feladata a gyerekeknek, hogy ezt összeszereljék. Az egyik önkéntes fiatal nagyon gyakorlottan irányítja a félkész asztal körül nyüzsgő, több száz darab alkatrészt összerakni készülő gyerekeket, és bár állítása szerint sosem rakott még össze ilyet, flottul halad előre a folyamat az egymást váltó csapatokkal.

Bent a tanoda épületében adventi hangolódást szerveztek mesével, gyertyagyújtással. Egy városról szól a mese, ahol a foltma-

Szakmai napunk a demenciával élők gondozásáról

A demenciával élő idős emberek gondozásáról és intézményi ellátásáról tartott szakmai napot a Magyar Máltai Szeretetszolgálat február 11-én, szerdán délelőtt a Batthyány téri központ előadótermében.

A konferencián a Közép-Magyarországi Régió vezető munkatársai gyakorlati példákkal mutatták be a demenciával élők mindennapi gondozását végző szakemberek munkáját segítő újításokat, módszereket, eljárásokat, melyeket a máltai intézményekben vezettek be.

Morva Emília, az MMSZ Közép-Magyarországi Régiójának vezetője köszöntőjében kiemelte, mennyire fontos együtt gondolkodni a közös munkáról, a régió rövid távú stratégiájának egyik kiemelt témájáról, a demenciával élők ellátásáról. A téma jelentőségét számadatokkal érzékeltette: a világban ma 55 millió ember él diagnosztizált demenciával, ez a szám 2050-re 139 millióra emelkedik. Magyarországon 250 ezerre tehető a demenciával diagnosztizált emberek száma, ugyanakkor szűkösek a lehetőségek a minőségi el-

látásra. Sok erőt kívánt a munkatársaknak ehhez a nehéz feladathoz, emlékeztetve a beteg emberek méltóságára: „A kapcsolat sokszor akkor is létezik, amikor a szavak már nem.”

A rendezvényen – amelyet Sztankay Laura moderált – elsőként Balog Józsefné Ilona, régiónk szakterületi vezetője ismertette a szakmai színvonal megerősítésére létrehozott protokollt, amely a demencia professzionális megközelítésével, irányelvek, ajánlások meghatározásával támogatni kívánja az intézményekben dolgozó szakembereket.

Hangsúlyozta, hogy a demencia társadalmi jelenség: a régió által fenntartott időskotthonokban lakók 55 százalékát érinti. Fontos érzékenyvé tenni az embereket a betegség iránt, együttműködve sokakkal. Az első támogató a család, de amikor a demenciával élő személy felügyelet nélkül nem képes önmaga ellátására, intézményi ellátási forma válhat szükségessé. Felsorolta a demencia típusait, ismertette a tüneteket és az ellátási igényt. A protokoll hangsúlyozza a demenciabarát fizikai környezet fon-

tosságát, külön kiemeli, hogy mennyire fontosak az önállóság megtartását segítő eszközök, mint a nagy számlapú órák, a figyelemfelkelő rajzok. „A legjobb barát modell” az ellátásban azt jelenti, hogy a gondozók, ápolók barátként vannak jelen a mindennapokban a lakók számára, mindig a személyre fókuszálnak. És mindezt csoportokban teszik, az intézmény minden dolgozójával, a takarítóval, a portással, a konyhai kisegítővel együtt.

A szakterületi vezető kiemelte a továbbképzések, a belső képzések fontosságát, a kiegészítő kezelést. Beszélt a demenciával élők ápolásának feladatairól, a táplálkozás szerepéről és a mentálhigiénés foglalkoztatás, az érintés, a színek, a hangok hatásáról. Fontos elem a protokollban a hozzátartozók segítése, a velük való folyamatos kommunikáció, valamint a demenciával élők jogvédelme is. Nem maradhatott ki a digitális jóléti technológiák témája sem: a telemedicina, a modern gyógyszeradagoló, az idősbárát telefon hasznos eszközök – de ezek nem helyettesítik az emberi gondoskodást.

Balog Józsefné felidézett egy konferenciát a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, amely

az egyik fő küldetésének azt jelölte meg, hogy a robotikán és a felügyeleti rendszereken keresztül megvalósuljon az idősekről való megfelelő – akár otthoni – gondoskodás, illetve hogy a résztvevők közösen gondolkodjanak egy idősellátási ökoszisztémáról, ahol a legújabb technológiák alkalmazhatók.

A délelőtti második felében a Közép-Magyarországi Régió bentlakásos otthonainak vezetői mutatták be, hogyan, milyen környezetben, milyen foglalkoztatásokkal valósul meg intézményeikben a demenciával élők ellátása.

A kiskovácsi SARA Otthonban a négy részlegük egyikében demenciával élőket is fogadnak, tartós, intenzív ápolásra szoruló betegeket, akik a demencia mellett pszichiátriai kórképpel is rendelkeznek. Bujdosóné Spóner Mónika intézményvezető arról beszélt, hogyan tudják megteremteni számukra a biztonságot, méltóságot és örömet.

Megmutatta a foglalkoztatószobát: harmonikusan berendezett helyiség természetes fényvel, barátságos dekorációval. Kiemelte a multiszenzoros stimulációt, az érintést, a dallamokat, az illatokat, a táncot, a torna fontosságát. Az úgynevezett megtartó tréning a beszélgetések, a vers, a zene, a játékok révén a hanyatlás lassítására szolgál, és egyszerű, nem megterhe-

ző gyakorlatokkal segítik a két agyfélteke összehangolását. Van az intézményben egyensúlytorna és daloskör is, különleges programjuk pedig a póniasszisztált foglalkozás: a barátságos állat nemcsak a kertbe, de a szobákba is bemehet, hogy örömmel hangolja a lakókat. A jövőben terveznek létrehozni egy kertrészt demencia-akert néven, az ágyban fekvők szobájában pedig a plafonon szeretnék megjeleníteni a természetet, a fák lombkoronái közül látszódnó égboltot ábrázoló poszterrel.

A családias, 20 férőhelyes pestszentlőrinci idősek otthonában megvalósuló demensellátást Csumán-Lechner Alexandra intézményvezető mutatta be. A kicsiny intézménynek jelenleg öt demenciával élő lakója van, ők nagyrészt a többiekkel együtt vesznek részt a foglalkozásokon, ehhez fontos a szenzitív odafigyelés és a közös pontok megtalálása a többi lakóval. Példaként a közös játékot említette, de kiemelte a gyógytorna, a természetben való séta fontosságát is, valamint a művészetterápiás foglalkozásokat. Lakóik különösen szeretik a komolyzenét és a régi filmeket. Kiemelten fontosnak tartja a túlgondozás elkerülését: nem vesznek el kompetenciákat a beteg idősektől, mert bár az adott pillanatban több idő megvárni, amíg egyedül felöltöznek, esznek, de hosszú távon kifizetődő.

Bátovszky Gábor idén januárban vette át a Fő utcai idősothton vezetését, amelyben 76 lakó közül 58 él demenciával. Az épületnek számos hátránya van, amit főként szakmai munkával igyekeznek kompenzálni, de a lehetőségek szerint dekorálják is, színesebbé teszik a falakat, kert hiányában pedig a teraszt alakították szabadtéri pihenőhellyé. Bura Gáborné Ildikó terápiás munkatárs mesélt a foglalkozásokról, amelyeket számos önkéntes segítségével tartanak, és amelyekre mindenkit meghívnak. A személyes jelenlét, a koncentrált odafigyelés fontosságát hangsúlyozta, hiszen ha az idős beteg megismeri a gondozót, akkor könnyebb bevonni a programokba is. Teljes állású gyógytornász gondoskodik nemcsak a fizikai állapotról, hanem jelenlétével lelket is ápol, minőségi időt ad. A művészetterápia híd lehet, amikor valaki szavakkal már nem tudja kifejezni az érzéseit.

Egy különleges létesítmény, a Hajléktalanok Otthona kapcsán osztotta meg tapasztalatait Benedek Henriette intézményvezető. A demens hajléktalanok sokszor nem fogadják el a terápiát, hiányoznak hozzá a szociális készségeik. Speciális ellátást igényelnek, és bár leginkább nem fejlesztésről, hanem a napi jóllétről van szó, ugyanúgy fontos a személyes jelenlét, a beszélgetés, mint minden intéz-

ményben. Van demensellátási egység az intézményben, az ajtajára festett hatalmas gomba segíti a tájékozódást. A bolyongó betegek a folyosókon biztonságosan járhatnak, kapaszkodók vannak felszerelve, és színes ajtók, díszek motiválják őket. Szeretik a színes lámpákat, amelyek az épületet és az udvart is hangulatosabbá teszik. Az intézményben fontosnak tartják, hogy mozgásban tartsák a lakókat, a gyógytornán kívül bevonják őket a kerti munkákba is. Papagáj, akvárium színesíti az életüket, de a kedvencek a macskák, amelyeket versengve etetnek.

Hajdú Mónika, a pátyi Befogadás Háza vezetője kiemelte, hogy közös utakat keresnek a hozzátartozókkal, olyan utakat, amelyeken elsődleges a demenciával élő beteg méltóságának megőrzése és stimulálják a képességeiket. A 2025 óta működő hozzátartozói csoportban közösen gondolkodnak, és közös programokat is szerveznek. Az intézmény adottságai kedvezőek, a kertben lehet cseresznyét szüretelni, vannak mandulafák, magaságyás, a terápiás kollégák fantáziája pedig határtalan. Lovasfarm is van nyolc perc sétára, hetente eljárnak etetni az állatokat. Az épület belül biztonságos, falfestések díszítik a folyosókat, mint a közelmúltban elkészült, fát ábrázoló dekoráció, amely alatt egy padra lehet leülni. A belső udvaron ünnepségeket rendeznek és felolvasnak, ami nem csak a demenciával élők számára kellemes elfoglaltság. Mindennap szerveznek tematikus sétát, végigmennek a folyosón azon az útvonalon, ahol bolyongani szoktak, megnézik, mi hol van, ismerős arcokat köszöntenek. A múltidéző sarokban régi fényképek, képek díszítik a falakat, jó köztük lenni, biztonságot adnak. Szívesen játszanak a betegek a memóriadobozzal, illetve maga a beteg szobája is memóriadobozzá válik, amikor a terápiás kolléga az ott lévő tárgyak kapcsán beszélget az idős emberrel. A jövőben személyre szabott digitális emlékkerápiát terveznek, egy applikáción keresztül feltölthet a család régi és új képeket, videókat. Művészetterápia, zene, fodrász, kozmetikus ad örömet a hétköznapiakban, az ünnepeket, köztük az egyháziakat pedig közösen ülik meg.

Értékesek a szavak, amiket hallottunk és értékes, hogy együtt vagyunk – összegezte a napot Takács Péter, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiójának szakmai csoportvezetője, hozzátéve, hogy mennyire fontos kapcsolatokat teremteni és a tudást megosztani.

Szöveg: Thullner Zsuzsanna

Fotó: Kovács Bence

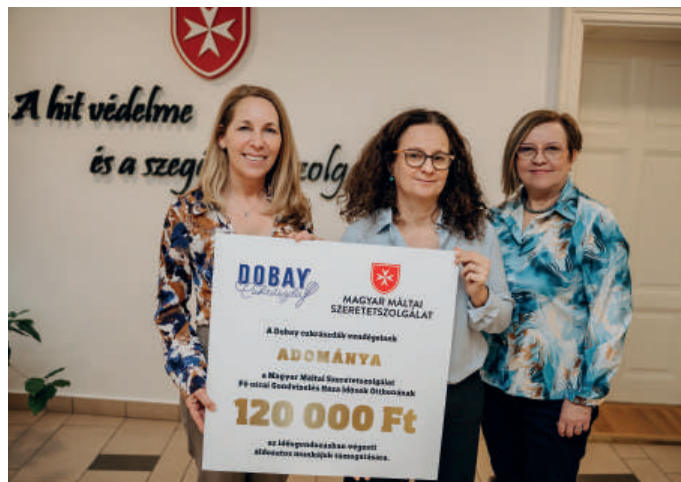
Hogyan lett egy illatos emlékből támogatás a Fő utcai idősek otthona számára?

800 szelet „Illatos emlék” nevű diós sütemény eladásával összesen 120 ezer forintnyi adományt gyűjtöttek össze a Dobay Cukrászda üzletei a Máltai Szeretetszolgálat Fő utcai Gondviselés Háza Idősek Otthona számára.

Az adományt a vállalkozás tulajdonosa, Dobay Eszter adta át Morva Emiliának, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-magyarországi Régiója vezetőjének, valamint Balog Józsefné Fehér Ilonának, az MMSZ Közép-magyarországi Régiója idősellátásért felelős szakterületi vezetőjének.

Az „Illatos emlék” a Dobay Cukrászda egyik vendégének, Biró Mária Magdolnának a családi receptje alapján készült, ez a sütemény lett a győztes a cukrászda nagyszülők napja alkalmából meghirdetett versenyén. Magdolna az anyukája süteményével nevezett be a megmérettetésre: a régi gépelt recepten a „Finom tészta” név szerepelt, a családban „diósként” emlegették, Mária azonban új nevet adott a sütemény-

nek – „Illatos emlék” –, mert számára ez nemcsak egy finom desszert, hanem egy darab múlt, szeretet és hála.

„Életemben még soha semmit nem nyertem. Amikor megláttam, hogy a győztes sütemény minden eladott szeletéből egy idősothont segítenek, úgy éreztem, anyukám is örülne, ha beneveznék, és megpróbálnám megnyerni a versenyt, hiszen ő mindig másokért élt, mindig segített” – mondta Biró Mária Magdolna.

Gratulálunk a győzelemhez, és szívből köszönjük az „Illatos emlékek” eladásából befolyt pénzdómadományt a Dobay Cukrászadának!

„Halló! Segítsenek, különben megfagy!” Egy este a diszpécsterszolgálatnál a vörös kód idején

A vörös kód riasztás január 7-i elrendelésétől január 22-ig összesen 562 bejelentést fogadott a Máltai Szeretetszolgálat hajléktalan embereket segítő budai diszpécserközpontja, ez napi szinten kétszer-háromszor több, mint általában. Hogy zajlik a munka az ügyeletben ebben a rendkívül feszített időszakban? Hámon Krisztina riportja.

„Jó napot kívánok. A Kopaszi-gátról telefonálok. Ül itt egy férfi a padon hiányos öltözetben, nagyon fázik, szeretne meleg helyre jutni, és azt mondja, éjszakára szállás is kéne neki. El tudják vinni?”

A Máltai Szeretetszolgálat hajléktalan embereket segítő budai diszpécsterszolgálatánál most éppen Galyas Éva az ügyelet, neki kell intézkednie. A 06 1 338-4186-es segélyhívó szám máltai mellékére nagyjából húsz hívás szokott befutni egy-egy téli napon, de január 7-e óta, amikor a rendkívül hideg időjárásra való tekintettel a Belügyminisztérium elrendelte a vörös kód riasztást, ez a szám megduplázódott, sőt, ott jártunkkor, január 9-én egyenesen megtriplázódott – ezen a napon a hőmérséklet még napközben is jelentősen fagyponthoz maradt.

Galyas Éva nagy rutinnal kezeli a telefont: megnyugtatja a bejelentőt, hogy a segítség hamarosan érkezik, majd tárcsázza a szintén a Szeretetszolgálat által működtetett Dél-budai Szociális Központ utcai gondozó szolgálatát, hogy menjenek ki a fagyoskodó emberhez. Közben az adatbázisból kideríti, hogy egy negyvenes éveit végén járó férfiről van szó, aki a miskolci hajléktalanellátó szervezeteknél gyakran megfordul, de Budapesten valószínűleg nem járatos, ezért nem tudta, hogy a hideg elől hol kereshet menedéket. A férfinak szerencséje van, a Dél-budai Szociális Központ krízisszállóján még van szabad hely, az éjszakát melegben, egy kényelmes matracra töltheti majd. Habár a hajléktalanellátó intézmények a korábbi évekhez hasonlóan jól felkészültek a téli krízisidőszakra, a szokatlanul zord időjárás a szokottnál jóval több fedél nélkül élő embert kergetett be hozzájuk. A Máltai Szeretetszolgálat három budai intézményében összesen 58 férőhelyet tart fenn krízishelyzetbe került embereknek, de az elmúlt két hétben éjszakánként 80-100 embert is el kellett szállásolnia. Még a folyosókon, mellékhelyiségekben is rászorulók aludtak, van, akinek már csak egy szék jutott, de bármi jobb, mint odakint a fagyhalál. Elküldeni senkit sem szabad.

„Szia, Évi! Felhívtam egy régi ügyfelmet, hogy megkérdezzem, hogy van. Azt mondja, most egy ismerőse fűtetlen konyhájában húzza meg magát a Gellért-hegyen, nincs ruhája és cipője, papucsban jár a hóban. Tudnátok vinni neki egy 39-es csizmát és egy meleg kabátot?”

A diszpécsterszolgálatot nemcsak lakossági bejelentők hívják, hanem szociális munkások, közterület-felügyelők, rendőrök, mentősök vagy kórházak is, ha bajba jutott embert találnak. A diszpécser ezúttal a Miklós utcai Integrált Hajléktalanellátó Központot tárcsázza, ahol a Szeretetszolgálat felhívására az elmúlt hetekben jó szándékú emberek óriási mennyiségű meleg ruhát, cipőt, sapkát, sálát adományoztak a rászorulók számára. Elintézi, hogy egy kolléga összekészítsen egy melegruha-csomagot a Gellért-hegyen élő asszony számára, majd ismét a Dél-budai Szociális Központot hívja, területileg ők az illetékesek, hogy az életmentő csomagot kiszállítsák hozzá. Közben az adatbázisból azért kiderül a turpisság: az asszony aznap, pár órával korábban bent járt az MMSZ Széll Kálmán téri nappali melegedőjében, evett-ivott, a helyzete valószínűleg mégsem annyira kilátástalan, mint mondta. Erősen kötődik az utcai

gondozó szolgálat egyik munkatársához, aki a szakmai szabályokat betartva rendszeresen látogatja, és segít neki, amiben kell; most is őt várja a csomaggal, mással nem is hajlandó szóba állni. Ezt a helyzetet azonban már a helyszínen kell megoldani, nem a diszpécser feladata.

„Jó napot! Ismét én vagyok a Kopszi-gátról. Eltűnt a padról a férfi, akit bejelentettem az előbb! Nem tudja, mi történt vele?”

Szerencsére minden rendben van, a Szeretetszolgálat kollégái a hidegtől reszkető férfit időközben megtalálták, megittatták meleg teával, beültették a fűtött autóba, és bevitték a Dél-budai Szociális Központ nappali melegedőjébe. A telefonnál ülő munkatársunk örül az ilyen hívásoknak, az őszinte érdeklődésnek, odafordulásnak. Diszpécserként úgy tapasztalja, a közvélekedés ellenére a magyar társadalomban kifejezetten erős a szolidaritás: úgy gondolja, hogy ha egyszer véletlenül rosszul lenne, és összeesne az utcán, biztosan lenne valaki, aki odaugrana hozzá. Jól segíteni azonban nem is olyan könnyű. Nagy kihívást jelent a diszpécserközpontban azoknak az eseteknek a kezelése, amikor a bejelentő nem azonnal, a helyszínen kér segítséget, hanem otthonról, akár órákkal később – így fordulhatott elő, hogy valaki egyszer egy kidobott karácsonyfához hívta ki az utcai gondozó szolgálatot, mert távolról alvó embernek tűnt a számára. Ha bajba került embert látunk az utcán, menjünk oda hozzá, szólítsuk meg, kérdezzük meg, hogy van-e szüksége valamilyen segítségre,

mert az így kapott információk nagyon fontosak a diszpécser számára. Elképzelhető, hogy betegség, sérülés miatt mentőre van szüksége, de az is, hogy az illető mereven elzárkózik attól, hogy szállóra menjen. Az utcai gondozók a kiszállások mintegy felében nem tudnak többet tenni, mint hogy ellátják a rászorulókat meleg teával, takaróval és információkkal, hogy ha meggondolná magát, tudja, hol találja a legközelebbi nappali melegedőt vagy éjjeli menedékhelyet.

„Jó napot! Itt áll mellettem egy férfi, ő kért meg, hogy tárcsázzam Önöket. Azt mondja, nagyon aggódik a gyerekekért, szerinte meg fognak fagyni az autóban. Hogy hol áll az autó? Valahol az óbudai családsegítő központ környékén egy parkolóban, nem tudja pontosan. Tessék? Hány évesek a gyerekek? Azt mondja, a fia 40, a menyé meg olyan 38 körül lehet.”

Galyas Éva a hiányos információk ellenére azonnal tudja, kikről van szó: egy középkorú párról, ahol az asszony pánikbeteg, képtelen más emberek társaságát elviselni, rosszuléte egészen az ájulásig fokozódik, ha mások közelében kell tartózkodnia. A Miklós utcai Integrált Hajléktalanellátó Központ kollégái rendszeresen látogatják őket, ételt, meleg ruhát, takarót visznek nekik, de szállóra az asszony betegsége miatt nem tudják őket bevinni. Galyas Éva korábban már körbetelefonálta az összes budapesti hajléktalanellátó intézményt, ahol kétágyas szobában párokat is el tudnak helyezni, de jelenleg minden hely foglalt – a férfinak és a nőnek sajnos kint kell éjszakáznia az

autóban. A túlélésben mindkettőjüknek nagy gyakorlata van.

„Halló! Itt ül előttem egy férfi a padon, nagyon fázik, reszket a lába, nem tud elindulni. Ő kérte, hogy telefonáljak segítségért. A Vérmező szélén vagyunk, az Attila út és a Korlát utca sarkán. Mikor tudnak jönni?”

Sürgős esetről van szó, Galyas Éva azonnal tárcsázza a Szeretetszolgálat területileg illetékes utcai gondozóit, de ők most nem tudnak jönni, épp mentőt hívnak valakizhez, meg kell várniuk, amíg megérkezik. Budafokról ugranak be a helyettesítésükre utcás kollégák, beletelik némi időbe, amíg odaérnek a Vérmezőre. Időközben még egy bejelentés érkezik ugyanerről a férfiről, egy kutyasétáltató személyesen megy be a Krisztinavárosi Hajléktalan Centrumba segítséget kérni, ő attól tart, a férfi lába már le is fagyott. A bajba került emberekhez egyébként leggyakrabban kutyasétáltatók hívnak segítséget, ők azok, akik a parkok eldugott sarkaiban, bokrok alatt, erdőszélen is megtalálják a fedél nélkül élőket, ott, ahová a városlakók szeme elől elbújtak. A legtöbb bejelentés emiatt reggel, illetve este 7 és 10 óra között érkezik, amikor a kutyások odakint vannak. A mostani eset szerencsésen megoldódik: mint kiderül, a padon üldögélő férfi a Krisztinavárosi Hajléktalan Centrum állandó lakója, valószínűleg sétálni, ügyeket intézni indult be a városba, és menet közben elfáradt. A fagyos kaland után várja őt vissza a fűtött szobája és az ágya.

„Szia! A Galvani útról hívlak. Bejött hozzánk a nappali melegedőbe egy úr, akit jól ismerünk, a Nagyszőlős utcában, egy híd alatt lakik. Kész csoda, hogy itt van, eddig nem tudtuk rábeszélni. Tudsz neki valahol helyet találni éjszakára? Még csak délután kettő, de mi már tele vagyunk.”

Januárban gyakran elhangzott a fenti a kérdés, mert a fedél nélkül élők tömegével húzódtak be a rendkívüli hideg elől a hajléktalanszállókra. Ahogy esteledik, az ügyeletes diszpécser számára sokszor már nem is az a kihívás, hogy üres helyet találjon, hanem az, hogy megkeresse a legkevésbé túlterhelt intézményt, ahol az illetőt el tudja szállásolni. Aki hajlandó rá, azt az utcai gondozó szolgálat átszállítja Pestre, ott több a férőhely – úgy tűnik, ebben az esetben is ez lesz a megoldás. A Máltai Szeretetszolgálat Erzsébetvárosi Nappali Melegedője a krízisidőszakban éjszaka is nyitva tartott, a férfi itt melegen, biztonságban tölthette az éjszakát. Másnap kezdődött az egész előlről.

Fotó: Kovács Bence

Madárdal és felelősség a fogyatékos fiataloknak

„Zöld hősök” címmel környezetvédelmi projektet valósítanak meg a Semmelweis Egyetem szociális munka mesterszakos hallgatói egyéves gyakorlatuk során a Magyar Máltai Szeretetszolgálat monori intézményében.

A fogyatékossgal élő ellátottak számára 12 hónapon át tartó foglalkozássorozatot tervezett az egyetem négyfős csoportja, a program első részének zárásaként pedig az ellátottakkal közösen madáretetőt készítettek, melynek rendszeres feltöltése új, állandó elfoglaltságot adott télen is a nappali ellátásban részesülő fiataloknak.

Mint mindenki, a fogyatékossgal élő emberek is megérdemlik, hogy az életüket színes programok tegyék változatosabbá – csak számukra ez sokkal nehezebben elérhető. A felismerésből konkrét program indult el a Semmelweis Egyetem szociális munka mesterszakos hallgatóinak körében, akik közül négyen egyéves gyakorlatukat a Máltai Szeretetszolgálat monori intézményében teljesítették.

A négy hallgató – Bahram Laura, Jakab-Bede Bernadett, Sebőkéné Báder Jázmin és Szabadosné Vastag Edina – témavezetőjük, Süki Szijjártó Szilvia mesteroktató irányításával azt az alapvető követelték, hogy a tervezés az ismerkedéssel kezdődik. Első lépésként felkeresték a dolgozókat és a nappali ellátásban részesülő fiatalokat, interjúkat készítettek, beszélgettek a hozzátartozókkal, és részt vettek egy szülőkkel szervezett találkozón is. Többek között arra kerestek választ, milyen környezeti, szemléletformáló vagy közösségi fejlesztés lenne valóban hasznos az intézményben. A munka során három projektterv készült: egy komposztáló program, egy úgynevezett mezítlásos park, és egy környezetvédelmi projekt, melyben egy újrahasznosított anyagokból összeállított madáretető készítése is szerepelt. Végül ez utóbbi, „Zöld hősök” projektre esett a választás, mert ez a program nemcsak hogy megfelelt minden előzetes kritériumnak, hanem élménypedagógiát és kreatív foglalkozásokat is lehetővé tett. Ettől függetlenül az intézmény a másik két projektterv módszertanát is megkapta.

A madáretető 2025 szeptemberében készült el, a foglalkozás egyszerre volt vizuális, lépésről lépésre követhető, játékos és jutalmazó. Az etető a kertbe került, feltöltése napi rutin lett, új elfoglaltságot és felelősséget hozott az ellátott fiatalok életébe. Ez az alkalom volt az első a 12 hónapos tervből, amelynek több része hosszabb távon is beépül az intézmény mindennapjaiba.

A projekt első részének zárórendezvénye a budapesti Párbeszéd Házában zajlott, a hallgatók témavezetőjükkel és a Máltai Szeretetszolgálat munkatársaival, Szulyák Eleonóra szakterületi vezetővel és Kostyalik Katalin intézményvezetővel együtt értékelték a terepgyakorlatot. Az egyetemisták arról számoltak be, hogy a közös munka számukra is élményt jelentett, az együttműködés nemcsak megoldandó feladatokból állt, hanem a személyes fejlődésüket is szolgálta. Emlékezetes volt lehetőséget adni a fogyatékos fiataloknak, hogy aktívan formálják közvetlen környezetüket, és eközben egy kicsit a fenntartható világért is tegyenek valamit. A Máltai Szeretetszolgálat számára pedig az igazolódott vissza ez alkalommal is, hogy az egyetemi partnerségnek és az innovatív módszereknek helye van az intézményekben.

Szöveg és fotó: Greguss Anna

Farsang a SARA Otthonban

Idén nagyon sokan, összesen harmincketten öltöztek be a SARA Otthon fantasztikus, egész napon át tartó farsangi mulatására. Két héten át tartó készülődés előzte meg a nagy napot, és az évről évre gyarapodó jelmeztárból tudtak választani a lakók ruhát, de egyéni kívánságok alapján jelmezvarrásra is sor került. A farsangon volt Piroska és a farkas, máltai lovag, boszorkány, bohóc, Michael Jackson, sőt még egy „SARA Otthon lakója” is megjelent a vidám forgatagban.

A program reggel az ellátottak beöltöztetésével indult, majd zenés felvonulással járták végig az otthonot, hogy a fekvőbeteg is megcsodálhassák a kreatív jelmezeket. A könyvtárteremben folytatódott a mulatság felvonulással, zsűrizéssel, dalokkal és mondókákkal – sok nevetéssel és büszke pillanattal. Ebéd után zenével, táncsal és fánkozással zárult a farsangi ünnep, amely idén is sok örömteli pillanatot hozott az otthon közösségének.

Szöveg és fotó: Greguss Anna

Szolgálat és „másmilyen viszonyok” a ceglédi máltai tanyagondnokság életében

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat ceglédi tanyagondnokai mellé szegődöttünk egy februári munkanapjukon, és ámulva tapasztaltuk, mennyi mindenhez kell értenie annak, aki erre a szép szolgálatra vállalkozik, a sáros földúton való autózézetéstől a fa felhasogatásán át a kisebb szerelési munkákig. A legfontosabb mégis a nyitottság, a figyelem, a kedvesség. Thullner Zsuzsanna riportja.

Nagy a tanyavilág Cegléd körül, korábban a téeszkek miatt sokan költöztek a külterületekre, később pedig az alacsony ingatlanárak vonzották a kiköltözőket. Vannak gazdaságok, tehetősebb tulajdonosokkal, de akikhez a tanyagondnok ellátogat – még ha a szolgálat nem is rászorultsági alapon működik –, azok szegényes körülmények között élő emberek. A legtöbben szeretnek ott lakni, hozzászoktak a csendhez, a természet közelségéhez, és az infrastruktúra hiányához is (nincs gáz és vezetékes víz). Az idő azonban halad, a régen életerős mezőgazdasági munkásokból idős emberek lettek, a gyerekeik elköltöztek, aki pedig ott ragadt, az segítségre szorul.

Sok a feladat, de aki szereti ezt a munkát, szívesen vállal még azon túl is

Kövér Erzsébet nyolc tanyagondnokság munkáját koordinálja, három a város környéki tanyákon működik, a többi Tápiószecsőn, Dányban, Kókán, Szentmártonkátán, Nagykátán. Tizennégy éve alakult a szolgálat, jelenleg három tanyagondnokkal (és egy helyettesel), akik közül Mányoki Mihály a kezdetektől fogva itt dolgozik. Megosztja velünk a legfontosabb feladataikat. Egy tanyagondnok 70-től 400 főig láthat el egy területet. Reggel gyerekeket szállítanak iskolába, oviba, aztán a betegeket időpontra a kórházba, háziorvoshoz, utána következnek a bevásárlások, az ételkészítés, a gyógyszerkiváltás, az ivóvízszállítás, mert a sok műtrágyázás miatt a fűrt kutak vize nem iható. Délután a szolgálat végén a gyerekeket szállítják haza. „Nem fenéki tejfel a tanyasi élet, de mi éppen azért vagyunk, hogy le tudják küzdeni a nehézségeket, közelebb hozzuk az ellátást” – magyarázza.

Mihály mellett Banó József hét éve, Vizoviczki András egy éve végzi a szolgálatot. Kell hozzá problémamegoldó képesség, beleérző képesség, és szeretni kell ezt a munkát – mondják. Melinda, Mihály felesége a helyettes, és egyben önkéntes is a Máltai Szeretetszolgálatnál, ő válogatja az adományokat. Egyetértenek abban, hogy erőn felül dolgoznak, nem csupán a kötelező feladatokat látják el, hanem étel- és ruhadarabokat is visznek ki, ruhaadományt fogadnak, válogatnak. Kövér Erzsébet elmondja, hogy nagyon jó kapcsolatban vannak a családsegítővel, a védőnői hálózattal, a mezőőrséggel, a rendőrséggel, a tűzoltósággal, a ceglédi önkormányzattal, rájuk mindig számíthatnak. Egy családnál ablakokat cseréltek a közreműködésükkel, azóta sikerült új ajtót is felszerelni a széljárta házban. Soha nem fogy el a feladat ezekben a házakban, de ha a tanyagondnokok odafigyelnek, beszélnek róla másoknak, mindig akad segítség, talán csak egy telefonba kerül. Táblázatot vezetnek a kérésekről, ha van felajánlás, azonnal elviszik a rászorulóknak, mert tárolni nem tudják. Az emberek nagyon segítőkészek, vagy mindig jó helyen kopogtatunk – mondja Erzsébet.

Bizalmi, szoros kapcsolatban a tanyán élőkkel

Egyetértenek abban is, hogy ez nemcsak szolgálat, hanem szolgálat, segítség a másik szükségében, hivatás. Vannak nehéz természetű emberek, de eddig mindig túllendültünk, megtaláltuk a hangot – mondja Mihály. Megismerik a családokat, az örömeiket, bánataikat. Emberekkel dolgozni nehéz, mindenkire máshogy kell hozzáállni, vannak jó és rossz napjaik, ahogy a tanyagondnokoknak is. Ugyanakkor olyanok már kicsit, mint a családtagjaik, vannak olyan idősök, akik úgy tekintenek rájuk, mintha a saját gyerekeik lennének. Sokan csak rájuk számíthatnak, ha baj van, ha ügyet kell intézni, mert nincsenek rokonaik, vagy ha vannak is, dolgoznak, sokan külföldön. Olyan nagy a bizalom, hogy sokszor a mentő helyett is a kollégákat hívják, aztán a tanyagondnokok hívják a mentőt, amelynek sofőrjét sokszor útba is kell igazítani vagy elkísérni. Sőt, Mihály elmondja, már az is előfordult, hogy vonatatókötéllel kellett kihúznia a mentőt.

Banó József hozzáteszi, hogy a Máltai Szeretetszolgálat a keresztény lelkiség miatt is sokat tud adni, például gyász esetén. Viszik az embereket templomba is, igény szerint, teljeskörűen figyelnek rájuk. Vele indulunk az első útra. Szükszavú embernek tartja magát, pedig sok érdekes dolgot mesél abban a negyed órában, amíg kiérünk a tanyákra. Amit nem mond el, azt pedig megtudjuk az emberektől: Marika néni – akihez majd a második körben megyünk – örömmel meséli, hogy amíg tudott járni, Józsi vitte reggelente a városba a nyolc kilométerre fekvő templomba. Sőt, minden nyáron elvitte őt a barátnőjéhez Vas megyébe néhány napra, amíg ő a családjával a Bakonyban nyaralt, majd a végén haza is hozta. „Őhózzá másmilyen viszony is kapcsol, mélyebb” – teszi hozzá.

Idős asszonyoknál az Irtványoson

Fás területre kísérik el a tanyagondnokot, az út egyik oldalán telepített, a másikon természetes erdő. Útközben megosztja velünk, hogy a közbiztonság nem jó a tanyavilágban, sok a rablás, főként ha azt látják, hogy valaki hosszabban nincs otthon. Mesél egy bácsiról, aki éppen csak meghalt, már el is bontották a gerendákat a házából. Ami nagyon megváltozott a múlthoz képest – József tanyán nőtt fel, akkoriban összetartó közösség volt, együtt dolgoztak és együtt ünnepeltek –, hogy nem figyelnek egymásra az emberek, sokszor nem tudják, kiről van szó, amikor keres valakit.

Pap Ferencné Sárát és lányát, Andreát látogatjuk meg először. Mindig öröm, amikor jön Józsi – mondják, és látszik is az örömük, viccelődnek, nevetgélnek. Nincs mobiltelefonjuk, de a tanyagondnok mindig előkeríti őket, ha kell, a szomszédból. Hozza az adományokat, tartós élelmiszert – szükségük van rá, mert egészségügyi okokból egyikük sem tud dolgozni –, segít fát hasogatni, elbeszélget velük. Sára 70 felé jár, fúrge asszony, eljár gyakran a boltba, fél óra séta, de ha beletapos a gázba – mutat a cipőire – akkor még kevesebb. Van, amikor én nem érem utol, 46 évesen, viccelődik vele a lánya. Itt született, négy testvérrel együtt itt nevelkedett, nem szeretne elmenni: friss a levegő, sok a vad, tavasszal beköszönnek a kertbe a dákok. Mindig öröm, ha jön – de még jobb lenne, ha gyakrabban jönne – mondják mosolyogva a tanyagondnoknak, majd „megfenyegetik”: baj lesz, ha Sándor, József, Benedek nem hozza a meleget, a Józsefeken verik le.

A következő házról nem gondolná az ember, hogy lakik benne valaki. Banó József is azért kopogtatott be először, mert látta a füstölő kéményt. Balogné Julika néni egyedül él, fia és veje segítik, és a tanyagondnok hozza az élelmiszert, vizet, de a düledező, szétesőfélben lévő vályogház állapotán kevés pénzből nem lehet segíteni. József türelmesen hallgatja a történeteit, a tévképzeteket egy – korábban valóban a környéken garázdálkodó – férfiről, aki a padláson lakik, mindennap rongálja a födémét, a gerendákat, kilötyköli a vizet és félelmet kelt.

Azt mondják rólam, hogy három fülem van – osztja meg velünk a tanyagondnok. Valóban úgy figyel, mint kevesen, néhány biztató szóval bátorítja a beszélgetőtársát. A pénzügyi világban dolgozott, onnan jött át a szociális szférába, ahol sokkal jobban otthon érzi magát, az egyszerű emberekkel szeret beszélgetni. Julika néni hatalmas bizalommal osztja meg vele a gondjait, a kormoló kályhát, a javításra szoruló födémét... „Segélj rajtam, Józsi” – búcsúzik tőle az idős asszony, aki elmondása szerint jól

elboldogul egyedül, pedig érezhetően fél a házban, ahol a körülmények szinte élehetetlenek.

Beköltözött és itt ragadt a tanyalakók között

Vizoviczki Andrással folytatjuk az utat, a Fertályos kaszálókra megyünk. Ő egy éve dolgozik tanyagondnokként, korábban barkácsboltja volt, amit a válság miatt nem tudott továbbvinni. Egy balesetben megsérült, az elszabadult flex felvágta az arcát, kezét, lábát, és a ceglédi kórházban annyira kedvesen bántak vele, hogy elkezdett nyitni más irányba, a szociális szféra felé. Itt megtalálta a helyét, hiszen mindig is szívesen segített másoknak.

Egy takaros kis tanyára látogatunk, ahol hat óriási, elégedett disznó fogad. Mészáros Mihályné Terike néni a két negyvenes lányával lakik itt, akik itt voltak gyerekek, innen jártak iskolába. Kedves, szelíd emberek, és hálásak, hogy a tanyagondnokság támogatja őket, hiszen András nélkül nem tudnának disznókat sem tartani, ő hozza el autójával hetente a nyolc zsák tápot. Elboldogulnak, ha születik malac, azt eladják, a tyúkokat, tojást is. Itt vannak otthon, távol a világ zajától.

Elkísérik a tanyagondnokot Erdélyi Marika nénihez, aki 2009-ben a fiához költözött ide a ceglédi tanyavilágba, mert Szombathelyen már nem tudta fizetni az albérletet. A fia közben meghalt,

ő pedig itt maradt. Milyen itt lakni? „Így már keserves – mondja. – Nincs hová menni, mert senkim sincs. Rokonaim megöregedtek, Vas megyében laknak.” Nehezen mozog, járókerettel jár, Tünde, a szomszédasszony jár át hozzá beszélgetni, barátkozni, segíteni. Marika néni nagyon hálás a Szeretetszolgálatnak, kapott fát, segítettek felválni, kiváltják a gyógyszerét, elviszik orvoshoz, bevásárolnak, nem is tud olyat mondani, amiben nem segítenének. Elmeséli, hogy régen mindennap elbiciklizett reggel a templomba, nyolc kilométernyire. Később József vitte, de már nem tud bemenni, néha a Karitás segítségével kijön hozzá a pap. Mindketten megerősítik, mennyire fontosak az ételmentésből származó adományok, abból főznek, ami marad, beteszik a mélyhűtőbe, rengeteget számít, hogy nem kell húst, zöldséget, kenyeret venni.

Óriási segítség az embereknek a tanyagondnokok szolgálata, akiknél jártunk, nem győzték hangsúlyozni. A Máltai Szeretetszolgálat munkatársai nagy odafigyeléssel, szakértelemmel végzik a munkát, és a konkrét gesztusokon túl is fontos a jelenlétük. Ahogy József mondta: „A Gondviselő gondoskodik rajtunk, embereken keresztül.”

Forrás: Magyar Kurír

Fotó: Lambert Attila/Magyar Kurír

MAYAR VÉDELMI
SZERELÉSEK SZOLGÁLTATÁSA

MAJLIS
KÖZÖSSÉGI ÉLETVIRÁG
KÖZÖSSÉGI ÉLETVIRÁG

MAJLIS
KÖZÖSSÉGI ÉLETVIRÁG
KÖZÖSSÉGI ÉLETVIRÁG